

УДК [930.253:94](477-25)"1943" Ватутін

С. П. МАТЮЩЕНКО*

УЧАСТЬ ГЕНЕРАЛА АРМІЇ МИКОЛИ ВАТУТІНА У ЗВІЛЬНЕННІ КИЄВА ВІД НАЦИСТІВ

Представлені фотодокументи із фондів ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного, що висвітлюють участь генерала армії М. Ф. Ватутіна у звільненні м. Києва від нацистів у роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.

Ключові слова: архівна колекція; фотодокумент; Київ.

6 листопада виповнилось 68 років від дня звільнення столиці України від нацистів. Безпосередню участь у плануванні та здійсненні цієї операції брав генерал армії Микола Федорович Ватутін. У грудні 2012 р. відзначаємо ще одну знакову дату – 110 років від дня народження цього військового діяча.

Від початку Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. М. Ф. Ватутін очолював штаб Північно-Західного фронту, в травні–липні 1942 р. був призначений заступником начальника Генерального штабу, представником Ставки Верховного Головнокомандування на Брянському фронті. На чолі Воронежського фронту (від жовтня 1943 р. – Першого Українського фронту) брав участь у Курській битві, визволенні Лівобережної України, Київській наступальній операції, у ході якої було розгромлено київське угруповання ворога і звільнено столицю України. Після визволення Києва створено стратегічний плацдарм, який зіграв важливу роль у боях за Правобережну Україну.

На зберіганні у Центральному державному кінофотофоноархіві України ім. Г. С. Пшеничного знаходиться колекція світлин, що дають можливість дослідити життєвий та професійний шлях М. Ф. Ватутіна. Представлена добірка репрезентує ту частину фотодокументів, які висвітлюють його діяльність на чолі Першого Українського фронту в період звільнення Києва від нацистів.

Військові успіхи генерала Ватутіна були зумовлені його вмінням зосереджувати сили на головному напрямку і раптово завдавати потужних ударів по флангу і тилу ворожих угруповань, а також задіювати велику кількість танків під час наступу.

---

* *Матющенко Світлана Петрівна* – головний спеціаліст сектору публікації документів відділу використання інформації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного.

Командувач
Першого Українського фронту,
генерал армії М. Ф. Ватутін.
Букринський плацдарм, 1943 р.
ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пиєничного,
од. обл. 0-1768

Генерал армії М. Ф. Ватутін у штабі Першого Українського фронту.
1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-1765

Член військової ради Першого Українського фронту, генерал-лейтенант М. С. Хрущов (ліворуч) та командувач фронту, генерал армії М. Ф. Ватутін на спостережному пункті в с. Нові Петрівці під час боїв за звільнення м. Києва.

Київська обл., жовтень–листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 4-17725

Командувач Першого Українського фронту, генерал армії М. Ф. Ватутін (2-й зліва) з генералами після звільнення м. Києва від нацистів.

м. Київ, листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-146439

Генерал армії М. Ф. Ватутін виступає на мітингу у звільненому Києві.
Кадр з фільму “Победа на Правобережній Україні”,
листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-63836

В подборке представлены фотодокументы из фондов ЦГКФФА Украины имени Г. С. Пшеничного, освещающие участие генерала армии Н. Ф. Ватутина в освобождении Киева от нацистов в годы Великой Отечественной войны 1941–1945.

Ключевые слова: архивная коллекция; фотодокументы; Киев.

There are presented the photo documents of the fonds of Central State Archives of Film, Audio and Visual Documents named after H.S. Pshenychnyi, that show the participation of Army General Mykola Vatutin in the Kyiv Freedom of Nazis during the Great Patriotic War of 1941-1945.

Keywords: archival collection; photo document; Kyiv.